

ook kunnen het aanzicht van de Kerk veranderen. Zooals ze hebben gedaan, tot in onze eeuw.

Rechte hervorming is vrucht van innerlijke vernieuwing door den H. Geest. En tot die hervorming roept God de Kerk. Dat is natuurlijk: vruchten des Geestes doet God Zelf rijpen en Hij Zelf brengt ze uit — nochtans beveelt God de Kerk: „Geef den Geest doortocht en verhinder Hem niet”.

Als God werken wil, wie keert dan?

Luther en Calvijn wisten zich omringd van 'n wereldlijke kerk, 'n machtige clerus zou dreigen met banvloeken, de volkmassa sidderde voor hel en vagevuur. De universitaire wereld kwam in actie. De faculteiten van Keulen, Leuven, Parijs hebben Luthers stellingen veroordeeld. Scherpzinnige humanisten bestreden hem. Zij hebben geprofeteerd. Als God werken wil, wie keert dan?

Rechte reformatie vindt altijd groeienden weerstand. Als Gods Geest zich verheft en vruchten doet rijpen, verheft zich tegenover Hem de onheilge geest en zijn wereld. In elken reformatietijd culmineert de strijd tussen God en den booze. Dat het niemand van ons in verwarring brenge! — Als God werken wil, wie keert dan? Ja, maar voor de kerk geldt het elken dag: Geef den Geest doortocht en verhinder Hem niet.

Die verandering nu kan er zijn, zegt Rom. 12 : 2: de kerk kan vertoonen het schema van deze wereld.

Deze wereld is een vaak voorkomende uitdrukking bij Paulus. Johannes spreekt in zijn brieven en evangelie in den zelfden zin van de wereld.

Enkele hoofdstukken verder noemt Paulus telkens iets van dit schema van deze wereld. En zoo noteert hij: praat gaan op je gaven, het kwade goedpraten, handelen uit sympathie of antipathie en niet naar de norm van goed en kwaad, aldoor vervuld zijn van dingen die je zelf raken, optreden als eigen rechter door kwaad met kwaad te vergelden, je zelf wreken bij aangedaan onrecht. Maar kort gezegd kan het in een enkel woord. De gestalte, de verschijning van de kerk is aan te duiden als: beproeven, welke de wil van God is. Die van deze wereld nu is juist anders: te rade gaan met den eigen verdorven wil.

Nu, hier is de groote verandering, waarmee de kerk den Geest van God verhinderen kan: Christus' kerk kan vertoonen het schema van deze wereld.

Het O.T. geeft al voorbeelden. Ik denk aan het moment toen Israël besloot de ark des Heeren weg te halen uit den tabernakel en die mee te voeren in het leger om enthousiasme te kunnen strijden. Die geste hebben de Filistijnen toen dan ook prompt verstaan.

En onze geloofsbelijdenis geeft voorbeelden: als de kerk als vergadering der geloovigen zichzelf en haar ordinantiën meer macht en autoriteit toeschrijft dan den Woorde Gods; of als zij vervolgt die heilig leven naar het Woord Gods en die haar bestraffen over haar gebreken, vertoont ze het schema van deze wereld. Als eenige kerkelijke vergadering (een meerdere of een mindere) zich voegt naar stemmen van links of rechts; of ook voorzichtig aftast welke weg begaanbaar en effectief zal zijn. Als op de kerkeraadsvergadering tucht geoeft wordt naar aanzien des persoons; of als ambtsdragers ontzien worden omdat ze zoo'n goeden staat van dienst hebben; als sympathie en antipathie de beslissing beheerschen.

En dat alles is in de vergadering der geloovigen

van het bijzondere ambt geleid. Maar de Kerk leeft en werkt zeven dagen van een week. Ze kan ook in haar politieke en wetenschappelijke en sociaal-economische activiteit de gestalte van deze wereld vertoonen.

Dan is dit haar zonde: dat ze God niet aan het woord en niet tot de voltooiing van Zijn werk laat komen; dat ze Satan diens stempel doet drukken op het werk van den Christus; dat zij acht, waar God veracht; dat zij bewondert, waar God vervloekt; dat zij verwachting heeft waar God al lang het teeken van den dood en den ondergang heeft aangebracht.

Het is naar Gods bestel, dat de Kerk een eigen gestalte vertoont in de wereld. Het mag ook niet anders vanwege de eere Gods. Die eigen gestalte is: beproeven welke de wil van God is.

Den wil van God beproeven, d.i. (parallelplaatsen maken dat mee duidelijk) allereerst leeren kennen en dan ook nader onderzoeken en tenslotte samenvatten, je realiseeren wat God zegt; om — heelmaal overeenkomstig dat Woord te leven. Want dit is in de Schrift wel heel duidelijk: den wil van God leeren kennen, nader onderzoeken, samenvatten, en er naar leven, dat alles is onverbrekelijk één, het is alles saai: het bezig zijn met den wil, het Woord, het verlossingswerk van God. De Schrift zet niet naast elkaar het belijden en beleven (Col. 1 : 9; Ef. 5 : 17).

Onderzoeken welke de wil van God is, d.i. meteen Gods verlossing in Christus uitleven. Leeft de Kerk niet naar den wil van God (dus handelt ze als deze wereld) dan beproeft ze den wil van God ook niet.

Zoo dus, de Kerk van den Heere Jezus Christus vertoont haar eigen, eenige gestalte, gelaat, als haar leven is: beproeven welke de wil van God is. Ze leeft niet haar eigen leven als normatief.

Wat wij bijv. te zeggen hebben als vergadering der geloovigen op den nieuwen voorslag van de Haagse synode, zal toch niet gebouwd mogen zijn, niet voor het minst op z.g. eischen van de practijk of handelingen van dezen of dien. We zouden dan toch het schema van deze wereld vertoonen. Maar beproeven we den wil van God, dan zal het antwoord zich geven als vrucht in onze handen. En zoo zal ons gansche leven zijn om „de ontfermingen Gods die openbaar werden in den Heere Jezus Christus”.

Nu wil zich van dit Woord echter meester maken in onze dagen een gevaarlijke dwaling. In de vorige eeuw al werd sterk een roep om „vrijheid van onderzoek”. Maar daarin wilde men zich vrij maken van de kerkelijke belijdenis en leven bij eigen individuele uitlegging en overtuiging.

Da Costa schreef in 1843 van de drie formulieren van Eenigheid: „Als acte van verbindtenis mogen zij voor een tijd, bij en onmiddellijk na het oogenblik eener sterke worsteling, gelijk bijv. in de dagen der synode van Dordrecht, wettig zijn gebruikt geworden; hun kracht als zodanig verflauwt later uit den aard der zaken van zelve”. Hij was er in zijn tijd dan ook geen voorstander van, dat de synode weer krachtig zou opkomen voor het gezag der belijdenisschriften. Da Costa meende, dat voldoende was, als beginsel te stellen: „de allervolstrekste genoegzaamheid der Heilige Schriften”.

Is dat, wat nu ook in Rom. 12 : 2 bedoeld wordt? Kan de Kerk alle historische kerkelijke papieren verscheuren of deponeren in een archief en behoeft ze

slechts eenvoudig elken dag zich te keeren tot den geopenbaarden wil van God, opdat ze waarlijk vandaag, hier en nu, als Kerk leeft?

Toch niet. Groen van Prinsterer heeft al tegenover Da Costa opgemerkt, dat van diens opvattingen het gevolg is: geen geloofsgemeenschap, geen gemeente, geen Kerk; wel een bajert van gevoelens, een spraakverwarring, een Babel der meeningen.

En Wormser zei: Zoo is er niet een belijdende, maar een zoekende Kerk.

Een zoekende Kerk, dat is toch eigenlijk ook het ideaal vandaag in de Ned. Herv. Kerk. Men wil daar wel weer komen tot een belijdende Kerk, zegt men, maar in de brochure: Fundamenten en perspectieven van belijden, uitgegeven door de generale synode namens de commissie voor de kerkorde, wordt het zich angstvallig vastklampen aan de letter der formulieren van Eenigheid genoemd: belijdeniskramp. Deze belijdeniskramp zou dan met belijdenisvrees zijn teken van de verwildering der Kerk en van het teloor gaan van het levend belijden. Men zegt daar: de Kerk moet komen tot een „opnieuw belijden” en de gelegenheid hebben voor het actuele belijden van dezen tijd een neerslag te geven.

Er is hier echter geen verlangen naar nieuw belijden van de oude waarheid, maar verzet tegen de inhouden der kerkelijke belijdenis, tegen den geopenbaarden wil van God. Neen, juist kerkelijk belijden. Maar het licht ook over de eeuwenoude belijdenis der Kerk schijnt van de Schriften uit. Zoo zegt het Rom. 12 : 2.

De kerkstijl, de levenshouding van de Kerk zal juist zijn: onderzoeken welke de wil van God is. Aan den wil van God moet dan ononderbroken worden getoetst het leven der kerk: haar denken, spreken en handelen.

De groote betekenis van een rechte opleiding tot den dienst des Woords springt hier in het oog. Er kan niet zijn een schriftuurlijk wetenschappelijk theologisch onderzoek dat niet tegelijkertijd van ingrijpende betekenis zou zijn voor de christelijke levenspractijk voor allen dag.

Tenslotte: de H. Schrift in 2 Tim. 3 waarschuwt ons, dat de dagen komen, waarin zelfs een imitatiekerkstrijd zal worden vertoond. In die dagen zal het wel zeer gevaarlijk zijn. Er zullen er zijn, mensen van deze wereld, kinderen van den booze en vijanden van het kruis van Christus, die toch probeeren te vertoonen zooiets als het gelaat der Kerk. Zoo iets. Toch zeker niet zonder opzet gebruikt de Schrift in het Grieksch een ander woord dan in Rom. 12 : 2 en de Statenvertalers lezen: „ze hebben een gedaante van godzaligheid, maar de kracht daarvan hebben ze verloornd. Heb ook een afkeer van deze”.

Dat is, anders gezegd, toch aldus: De Kerk zegge nooit: „We zijn er”. We zijn er hier nooit! Eens zullen we er zijn, als de Christus Zijn gemeente heft in het licht van Zijn overwinning. En de bruid in een punt des tijds zal worden overgezet in volmaaktheid van leven.

Tot dien dag toe geldt voor ons allen het groote gebod van Rom. 12: Wordt veranderd! En het is hier zoo gezegd, dat ieder het weten kan: dit geldt maar niet voor een bepaald geval of gedurende een beperkten tijd. Het blijft het gebod voor ons leven. Maar God de Heere heeft dit gebod reeds voor onze ooren vertaald in: Geef slechts doortocht aan den Geest van God. Hij wil Christus' vruchten doen rijpen. En als God werkt, wie zal dan keeren?

De HEERE schonk ons in Zijn genade een Dochter en Zuster
ELSJE.

J. BOS.
A. J. BOS—VAN DOOREN.
PETER.

Kampen, 5 October 1949.
Theol. Hoogeschool.
Broederweg 15.

Zojuist verscheen het

VERSLAG EVANGELISATIE CONGRES 1949

met de Referaten van
Ds G. HAGENS over
DE OPDRACHT
Ds H. VELTMAN over
DE INHOUD
Ds M. J. C. BLOK over
HET VOORWERP
dat de H.S. noemt voor
Evangelisatie
Prijs slechts 30 cent
J. BOERSMA - ENSCHEDE

Uw familiebericht

behoort zeker in „DE REFORMATIE”,
vindt U ook niet?

De „AANVULLENDE BRANDPOLIS”

van

De „ASSUMIJ” van 1896, 's-Gravenhage

Vooraanstaande juristen en economen zeggen:

„even nuttig en even noodzakelijk
als de gewone Brandpolis”

Ook voor kerken, scholen en stichtingen.

WIST U

dat U thans weer door het aanbrengen van een
nieuwe abonnee op de REFORMATIE-BOEKEN-SERIE
heel mooie premies kunt verdienen?

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.
Reformatie f 3.—
Catechismus f 2.—
Godsopenbaring . . . f 2.—

Zalmstraat 1 - Scheveningen

HET KAARTSYSTEEM voor Kerkelijk Gebruik

is weer verkrijgbaar.

Ook zijn voorradig de

**KARTONNEN EN
HOUTEN
KAARTENKASTJES**
voor ruim 800 kaarten

Vraag Uw boekhandelaar of den
uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V.,
Goes, Giro 36000.

HEDEN VERSCHEEN:

Om Woord en Kerk II

door Prof. Dr K. SCHILDER.

Samengesteld door Prof. C. Veenhof.

Uit den rijken inhoud:

- I. Bouwend de Kerk.
- II. Strijdend voor de Waarheid.
- III. Toetsend de feiten van den dag.
- IV. Op de paden der politiek.
- V. Afscheid nemend en ontvangend.

Dit boek is te beschouwen als een tweede deel op het
reeds verschenen werk onder gelijkvloeienden titel. De
band is dan ook in precies dezelfde uitvoering.
254 pagina's met een jeugdportret van den schrijver
uit de jaren, toen hij deze artikelen geschreven heeft.
Ook uit kerk-historisch oogpunt is dit werk een be-
langrijk boek.

Prijs f 5.— gebonden.

Voor abonnees op de R.B.-Serie slechts f 2.50.

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks bij de
uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., Goes
GIRO 36000